

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-33>

УДК 338.467.6

Арпуль О.В., Спільчук А.Ю., Длінна Д.В.
Національний університет харчових технологій

РЕКРЕАЦІЙНИЙ ГОТЕЛЬ З РАЙТТЕРАПІЄЮ

Анотація. У статті аргументовано актуальність розвитку райттерапії у готельному господарстві в Україні. Проаналізовано нинішній стан проблеми інтеграції та інклюзії дітей з обмеженими можливостями здоров'я. Наведено впровадження у рекреаційних готелях послуги райттерапії, виділено основні їх особливості та напрямки, переваги та можливості розвитку.

Ключові слова: оздоровлення, реабілітація, райттерапія, готельне господарство, діти з обмеженими можливостями.

Arpul Oksans, Spilchuk Anastasiia, Dlinaya Daria
National University of Food Technologies

RECREATIONAL HOTEL WITH RAYTTERAPY

Summary. The article substantiates the relevance of the development of radiation therapy in the hotel industry in Ukraine. The current state of the problem of integration and inclusion of children with disabilities is analyzed. Introduced in the recreational hospitals the services of radiation therapy, their main features and directions, advantages and development opportunities are highlighted.

Keywords: health improvement, rehabilitation, radiation therapy, hotel economy, children with disabilities.

Постановка проблеми. Нині загострюється проблема інтеграції та інклюзії дітей з обмеженими можливостями здоров'я. Процес адаптації та соціалізації дітей, що мають порушений розвиток, також є однією з провідних проблем. У зв'язку з щорічним збільшенням числа таких дітей, зростає необхідність вибору методу спеціальної психологічної, фізіологічної допомоги та супроводу дітей з різним видом дизонтогенеза.

Нині в Україні переважає статистика за структурою дитячої захворюваності, яка зображена на рис. 1.

На рис. 1 показано, що на перше місце виходить патологія опорно-рухової системи – 36%. На другому зміцнилися хвороби органів травлення – 30%, на третьому – хвороби нервової системи та психіки – 22%. Показники є не дуже втішними і для того, щоб їх зменшити часто віддають перевагу райттерапії.

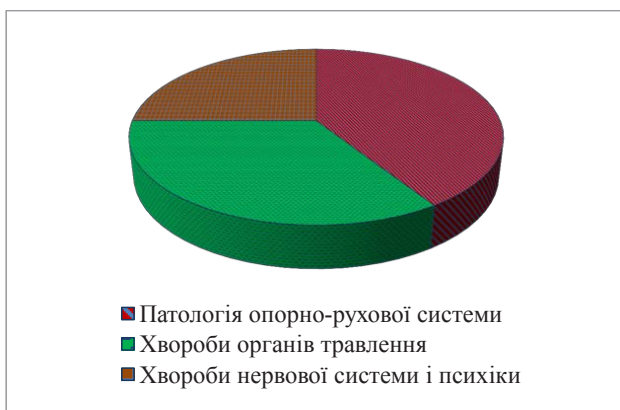

Рис. 1. Структура дитячої захворюваності

Джерело: розроблено авторами за даними [2]

Впровадженню такої послуги, як райттерапія сприяв той факт, що у Норвегії Елізабет Бодікер, застосовувала протягом 9 років райттерапію в заняттях з колишньою спортсменкою-кіннотою Ліз Харел, яка не тільки домоглася майже повного одуження, а й уможливила її участь в Олімпійських іграх в Гельсінкі [3]. Бодікер стала в порядку експерименту садити на коня інших молодих інвалідів. Успішні результати викликали в Норвегії сенсацію. Норвезькі власті погодилися на відкриття в 1953 році спеціального центру лікуванняльної верхової їзди (ЛВЕ) для дітей-інвалідів [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Європі райттерапія стала розвиватися в останні 30-40 років: спочатку в Скандинавії, потім в Німеччині, Франції, Голландії, Швейцарії, Грузії, Великобританії, Польщі. В Україні спостерігаються центри дослідження розвитку лікування осіб райттерапією, розташовуються готельні підприємства поряд з іподромом, створюються школи по верховій їзді, однак готелю, який укомплектований разом з райттерапією ніде не зустрічалося [2]. Також є інші методи лікування хворих осіб, однак райттерапія має основні переваги в порівнянні іншими методами реабілітації, що наведено на рис. 2.

Отже, на рис. 2 відображені плюси райттерапії, яка порівнюється з іншими видами реабілітації хворих. «Кінна терапія» більш безпечна у лікуванні, під час якої не використовується медикаментозне втручання. Вона вміщує в собі фізичну та психоемоційну реабілітацію. За допомогою лікування кіньми дитина отримує соціальну адаптацію в існуючому середовищі.

Мета досліджень. Метою наукових досліджень було обґрунтування дослідження та впровадження у вітчизняні готельні підприємства райттерапії.

Постановка завдання. На жаль, зараз в Україні переважає тенденція стресових ситуацій, погіршена екологія і тому люди все частіше вибирають для відпочинку та оздоровлення саме рекреаційні готелі. Сьогодні в Україні значну частку в структурі осіб з інвалідністю складають діти – більш 167 тис. (2% від всього дитячого населення), що є надзвичайно актуальною проблемою для дослідження. І саме райттерапія – один із ефективних методів медико-соціальної реабілітації дітей з органічними ураженнями нервової системи в рамках одного з компонентів комплексного реабілітаційного процесу та фізіотерапевтичне лікування, в основі якого лежить тривимірний рух коня хворому. Головним завданням райттерапії є обґрунтування доцільності будівництва рекреаційного готелю з методом лікування, який досліджується.

Виклад основного матеріалу. Терміном «рекреація» позначають відновлення духовних, фізичних сил людини та розвиток особистості. Вона має широке коло діяльності, як індивідуальний, так і колективний: санаторно-курортний, туристичний, екскурсійний, фізичні заняття і ін. Здійснюється у вільний від роботи час, у спеціально відведених місцях поза домом.

Поняття «рекреація» тісно пов'язане з терміном «туризм». В свою чергу рекреаційний туризм – це індустрія відновлення духовних, фізичних, моральних, етичних сил передбачає широкі можливості для надання послуг. Головну роль в рекреаційному туризмі посідає лікувальний (курортно-лікувальний або лікувально-оздоровчий) туризм, він є традиційним видом, що розвивається в районах зі сприятливим кліматом і з наявністю лікувальних ресурсів або в місцях, де розроблені технології лікування тих чи інших захворювань.

На сьогодні туристи бажать не тільки добре відпочити, а й оздоровитися, полікуватися і це є абсолютно новою формою діяльності підприємств готельного господарства. Тому одним із таких інноваційних методів є рекреаційний готель з райттерапією.

Райттерапія – інноваційний метод реабілітації осіб з обмеженими можливостями, який являє в собі формою лікування людей верховою їздою. Позитивна динаміка лікування здійснюється завдяки використанню ритмічного впорядкованого моторного і сенсорного навантаження в тісній фізичній комунікації пацієнта і коня. Верховою їздою – складно-координаційний рух, особливістю якого є те, що м'язова діяльність відбувається в умовах рухомої опори і для збереження рівноваги необхідно поєднання центрів тяжіння вершника і тварини. Лікувальний ефект обумовлений біомеханічними факторами – це перш за все вплив коливань, що передаються при його русі, по строго заданої інструктором траєкторії на хребет, міжхребцеві диски, суглоби і навколишні їх тканини дитини. Потужний енергетичний і тепловий вплив, різноманітність рухів і відчуттів, які отримує дитина, перебуваючи на коні без

Рис. 2. Переваги райттерапії в порівнянні з іншими засобами реабілітації

Джерело: розроблено авторами за даними [2]

сідла, тільки зі спеціальною попоною, сприяє активному розвитку рухових, сенсорних, емоційних і соціальних здібностей; поліпшенню кровообігу в органах і тканинах.

Про користь верхової їзди знали ще в давнину. Відомий лікар Антіла стверджував, що верхова їзда зміцнює весь організм. Цільсій рекомендував лікувати верховою їздою захворювання шлунково-кишкового тракту. Лікарі наступних поколінь встановили, що прогулянки в сідлі виявляють позитивну дію на травні функції людини, на органи кровообігу, нервову, дихальну і ендокринні системи. Сучасні учені вважають, що кінні прогулянки – прекрасний емоційний струс, розрядка від стресів.

Науковим обґрунтуванням дії райттерапії на організм в кінці минулого століття займався французький лікар Перон, який стверджував, що сприятливий вплив верхової їзди на організм полягає, зокрема, в активізації рухової і дихальної функцій, а також кровообігу.

Райттерапія являє собою комплексний оздоровчий вплив відразу по декількох напрямках, в чому і полягає її унікальність: активізація рухової активності (особливо корисно для дітей з ДЦП), лікування, зняття м'язової напруги (корисно для дітей з гіперактивністю, синдромом Дауна, аутизмом, ДЦП), розвиток психоемоційної складової особистості дитини (для дітей із затримкою психічного, мовного і емоційного розвитку незалежно від діагнозу).

Використання методу райттерапії в реабілітації дітей, які страждають різними видами порушень розумового розвитку, дає позитивні результати:

- полегшує зняття загальмованості;
- зменшує почуття тривоги;
- організовує адаптацію до реального простору і часу;
- сприяє досягненню самостійності.

Райттерапія виділяє два основні напрямки впливу на організм людини у взаємодії з тваринами, що показано на рис. 3.

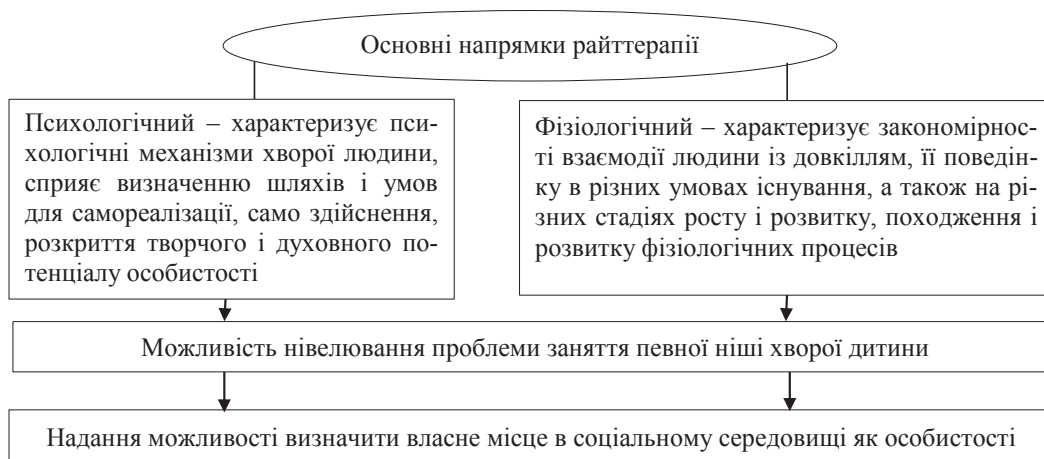

Рис. 3. Основні напрямки райттерапії

Джерело: розроблено авторами за даними [4]

Отже, виходячи з наведеного рис. 3 видно, що райттерапія включає в себе 2 найсуттєвіших напрямки: психологічний і фізіологічний. Кожен напрямок має свою характеристику. Психологічний напрямок розкриває ті психологічні механізми, які відбуваються із хворою дитиною, а саме негативні фактори і для того, щоб їх уникнути потрібно взаємодіяти з фізіологічним напрямком. Він показує, що з хворою дитиною під час райттерапії відбуваються певні фізіологічні зміни, які в свою чергу впливають на зменшення чи уникнення тих психологічних факторів хворої дитини. Основні напрямки райттерапії допоможуть та нададуть можливість хворій дитині зайняти власне місце в соціумі та розвинути як особистість.

На кроці коні – переважно алюрі, застосовується в райттерапії – кінь здійснює близько 110 різноспрямованих коливальних рухів, які в свою чергу передаються вершнику. Для того щоб зберегти правильну посадку під час верхової їзди вершник повинен утримувати рівновагу, координувати і синхронізувати свої рухи. Таким чином, у пацієнта з ДЦП в роботу включаються м'язи, що знаходяться в бездіяльності в звичайному житті. А завдяки чергуючому діагональному змінюючому стимулюванню правої і лівої сторін протягом потрібного часу симетрично тренуються слабкі обертали рухи.

Але стимулювання фізичного розвитку важливо не тільки для дітей з ДЦП, а для всіх дітей з порушеннями великої моторики: це і гіперактивні діти, і діти з шизофренією, і діти з порушеннями розвитку міжпівкульних зв'язків [1]. Лікування верховою їздою має ряд позитивних факторів, які розглянуто на рис. 4.

З даного рис. 4 видно, що заняття верховою їздою значно впливають на організм хворої дитини, а саме відбуваються певні зміни, що позитивно відображаються на її стані здоров'я.

Заняття верховою їздою будуть включати в себе вольтижировку, яка являє собою гімнастичні вправи на коні, що рухається рясом (природній, найпоширеніший і стійкий перебіг у коня), кроком, галопом по колу діаметром приблизно рівним 12-15 м на корді [4].

У центрі кола знаходиться тренер – кордовий, керуючий конем за допомогою корди, бича, голосу. Коня на вольтижировці зазвичай облаштовують вольтижируючим сідлом, або гуртом (широка підпруга з ручками). Голова коня зазвичай фіксується «розв'язками». Найбільш легкими вправами вольтижировки є: перемахи, упори, стійки, вертушки, «ножиці», «ластівка», «куточок», соскоки і т.д. З вище перерахованих вправ складається певна комбінація (певної складності). В свою чергу з комбінацій складається комплекс вправ [4].

Рис. 4. Низка факторів, які супроводжуються лікуванням верховою їздою

Джерело: розроблено авторами

Вольтижировка – форма занять в райттерапії, так як вона вимагає певної фізичної підготовки тих, хто займається, а так само високого ступеня координації рухів і швидкості реакції. Заняття вольтижировці сприяють розвитку у дітей гнучкості і спритності. Заняття цим комплексом вправ слід починати після того, як вершник вже навчився сідати зі стременами на коня, їздити на навчальній корді. Корда – довга тасьма, пристебнута одним кінцем до трензелю, інший її кінець, знаходиться в руках у кордового. Найперше заняття слід проводити «на місці і на кроці». Також необхідно використовувати частіше основні вправи «ножиці» (махом обох ніг назад з вихідного положення сидячи на коні при одночасному нахилі корпусу вперед). При цій вправі відбувається схрещування ніг і вершник виявляється спиною до шиї коня. «Перемахи», «мала вертушка», «куточок», «ластівка» (стіжка на одному коліні в сідлі) [5].

Кінна підготовка вершника складається з багатьох елементів, серед яких міцна посадка – один з головних [5]:

1. Верхня частина – від голови до тазостегнових суглобів (рухлива, вважається основою гнучкою посадки).

2. Середня частина – від тазостегнових суглобів до коліна – забезпечує міцне зчеплення вершника з конем (визначає фортеця посадки).

3. Нижня частина – від коліна до ступні («шенкель», рухлива).

Рекреаційний готель з райттерапією це сучасний засіб розміщення, який пропонує якісне розміщення і проживання, а головне – оздоровлення, лікування хворих дітей та відпочинок.

Готель передбачений для родин, які приїхали на лікування своїх хворих дітей. Найголовнішою специфікою готелю є оздоровлення дітей-інвалідів за допомогою занять верховою їздою. Розвиток таких готелів не лише налагодить психоемоційний стан дітей, а й допоможе вирішити проблеми інвалідності пацієнтів.

Висновки і пропозиції. Розвиток рекреаційного готелю з райттерапією в Україні матиме потужний потенціал та перспективи та є значною причиною для відвідування гостей, а також конкурентоспроможності серед інших підприємств готельного господарства за рахунок своєї інноваційної та оригінальної послуги, що надається в готелі. Персонал, а саме спеціалісти райттерапії готелю будуть підбирати та розробляти спеціальні лікувальні програми, які пройшли медичну перевірку. Батьки зможуть з впевненістю довірити своїх дітей цьому закладу, адже в готелі будуть працювати тільки найкращі спеціалісти – райттерапевти. Гості готелю зможуть не тільки оздоровитись в ньому, але й відпочити. Адже, в «кінній терапії» полягає фізіотерапевтичне лікування, в основі якого лежить тривимірний передача руху коня хворому. Спілкування дітей з чотириногим другом відновить всі психічні процеси в організмі. Дитина стане спокійною, життєрадісною, врівноваженою. Ще один позитивний момент – фізичне навантаження. Під час тренувань в організмі дитини почнуть включатися в роботу основні групи м'язів. Таким чином коні разом з тренером знайдуть підхід до кожного вершника, розвиваючи цілеспрямованість, твердість духу, впевненість.

Список літератури:

1. Благотворительный Фонд «Центр Г.Н. Романов»: Медицинская реабилитация [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://romanov-rehab.org/meditsinskaya_reabilitaciya/rajtterapiya.
2. Райттерапия: Благодійний фонд «Центр реабілітації дітей» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://child-rehab.org/rajtterapiya>.
3. Райттерапия: Журнал «Лиза. Мой ребёнок» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.moirebenok.ua/age3-6/ippoterapiya-rajtterapiya-lechenie-s-pomoshhyu-loshadey>.
4. «Иппотерапия. Лечебная верховая езда». Цвєрава Д.М. – Киев: ООО ИД Украинский Медиа Холдинг, 2012. – 152 с.
5. «Эффективная комплексная реабилитация пациентов с ограниченными возможностями на основе лечебной верховой езды и инвалидного конного спорта». Роберт Н.С. – М., 2005.